

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง มลพิษทางอากาศ
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วกรอกรายละเอียดลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องที่กำหนดให้ซึ่งตรงกับความเป็นจริง หรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุปี (เกิน 6 เดือนคือ 1 ปี)

3. การศึกษา

- ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้/เงินเดือนบาท

5. ท่านอาศัยหรือพักพิงอยู่ในอำเภอเวียงป่าเป้าเป็นเวลา.....ปี (เกิน 6 เดือนคือ 1 ปี)

6. ท่านเคยมีประวัติการเจ็บป่วยเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจหรือปัจจุบันป่วยอยู่ คือ

- ไม่เคยป่วย ภูมิแพ้
 หอบหืด อื่นๆ.....
 มะเร็งปอด

7. ท่านรับรู้ข่าวสารและทราบเรื่องราวเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากสื่อใดมากที่สุด

- วิทยุ โทรทัศน์
 หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
 อื่นๆ.....

ตอนที่ 2

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น	
		ใช่	ไม่ใช่
1	มลพิษทางอากาศส่งผลให้เกิดภาวะโลกร้อน		
2	มนุษย์เป็นตัวการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศมากที่สุด		
3	การเผาขยะ เศษวัสดุ เศษใบไม้ ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศมากที่สุด		
4	มลพิษทางอากาศคือการมีปริมาณก๊าซพิษเช่น CO ₂ , CO, SO ₂ , NO ₂ และฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10)		
5	ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) ส่งผลต่อสุขภาพร้ายแรง สามารถทำให้เกิดมะเร็งปอด หอบหืดได้		
6	การเผาขยะและการเผาเพื่อทำไร่ทำให้เกิด PM10 ในปริมาณมาก		
7	ภาวะหมอกควันปกคลุมอำเภอเวียงป่าเป้าในช่วงหน้าร้อนส่วนใหญ่เกิดจาก PM10 ที่มีปริมาณมาก		
8	การเผาขยะและการเผาเพื่อทำไร่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศมากกว่าการจราจรหนาแน่นในอำเภอเวียงป่าเป้า		
9	ภาวะหมอกควันที่ปกคลุมอำเภอเวียงป่าเป้ายังอยู่ในขั้นวิกฤติและทวีความรุนแรงขึ้นทุกปี		
10	ค่ามาตรฐานอากาศ PM10 ใน 24 ชั่วโมง อยู่ที่ 120 ไมโครกรัมต่ออากาศ 1 ลูกบาศก์เมตร		
11	สภาวะหมอกควันเกิดขึ้นรุนแรงในช่วงเดือน ก.พ.-เม.ย. ทุกปี		
12	มลพิษทางอากาศที่ในอำเภอเวียงป่าเป้าส่วนใหญ่เกิดจากการเผาไหม้ส่วนในจังหวัดเชียงรายเกิดจากการจราจรที่หนาแน่น		
13	PM10 ทำให้เด็ก คนชรา และผู้ป่วยโรคมะเร็ง มีอาการหอบหืดสูงขึ้น		
14	การขायอาหารปิ้งย่าง และหมูกระทะทำให้เกิด PM10 และมลพิษทางอากาศ		
15	มลพิษทางอากาศก่อให้เกิด ไอจาม ระคายเคืองตา ตาแดง แสบจมูก ในเบื้องต้น		
16	ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์(CO) เป็นตัวการก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน		
17	การฉีดพ่นน้ำในภาวะหมอกควันทำเพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง		
18	การป้องกันร่างกายเมื่ออากาศเป็นพิษอย่างแรกคือการดื่มน้ำสะอาดมากๆ		
19	ขนจมูกไม่สามารถดักกรองฝุ่นละอองขนาดเล็กได้		
20	การเผาเศษวัสดุเพื่อเป็นเชื้อเพลิงในการทำโรงเพาะเห็ดก็ทำให้เกิด PM10 ในปริมาณมาก		

ตอนที่ 3

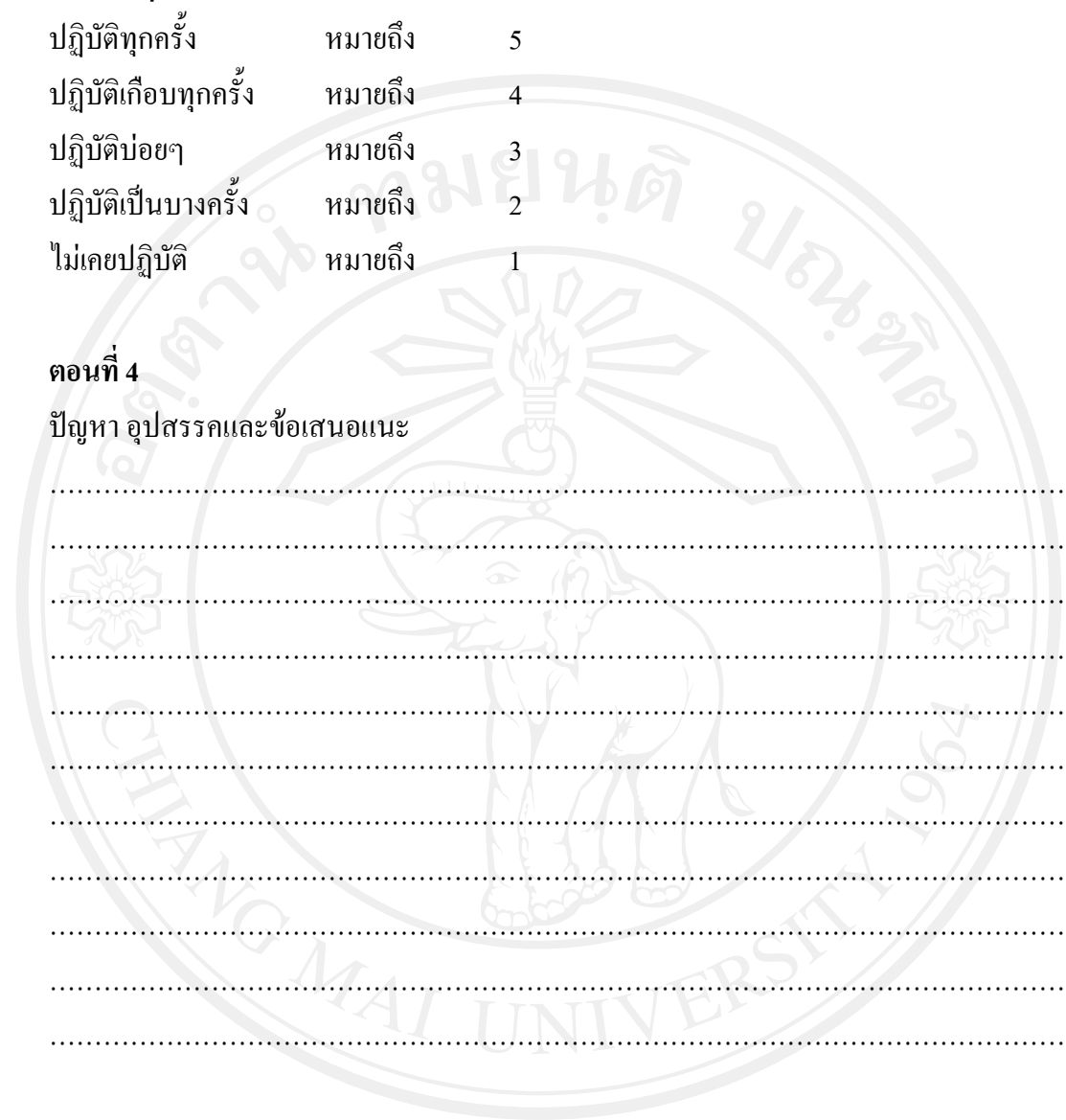
ข้อ	ข้อความ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ท่านเลือกใช้วิธีอื่นในการกำจัดขยะแทนการเผาขยะ					
2	ท่านแยกประเภทขยะในการรีไซเคิลเพื่อลดปริมาณการเผาขยะ					
3	เวลาจุดเผาไฟเผาขยะหรือเผาไร่ว่านจะเผ่าดูระวังจนดับ					
4	ท่านบอกเพื่อนบ้านของข้อเสียในการเผาขยะและแนะนำวิธีอื่น					
5	ในภาวะหมอกควันท่านจินตนาการรอบบ้านและที่พักอาศัย					
6	ในภาวะหมอกควันท่านป่วยมีอาการ ไอจาม ระบายท้องตา ตาแดง แสบจมูก และเป็น โรคทางเดินหายใจ					
7	ในภาวะหมอกควันท่านไม่ไปอยู่นอกบ้านหรือในที่โล่ง จะพยายามอยู่ในอาคาร					
8	ในภาวะหมอกควันท่านได้สวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันฝุ่นควัน					
9	ในภาวะหมอกควันท่านบอกให้คนรอบข้างหรือชาวบ้านลดการเผาขยะ					
10	ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศหรือข้อเสียของการเผาขยะจากสื่อต่างๆเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์					
11	ท่านเคยให้ความรู้แก่คนใกล้ชิดและชาวบ้านทั่วไปเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดมลพิษทางอากาศ					
12	ท่านเคยเข้ารับการอบรมหรือได้รณรงค์เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ					
13	ท่านได้พูดคุยกับเด็กนักเรียนในเรื่องการเผาขยะและการเผาในไร่					
14	ท่านเคยให้ความรู้แก่นักเรียน คนใกล้ชิดและชาวบ้านทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศ					
15	ท่านเคยให้ความรู้แก่นักเรียน คนใกล้ชิดและชาวบ้านทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการลดมลพิษทางอากาศ					

หมายเหตุ

ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง	5
ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง	หมายถึง	4
ปฏิบัติบ่อยๆ	หมายถึง	3
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง	2
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	1

ตอนที่ 4

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพ 8 สัมภาษณ์ นายบุญนาค จอมธรรม แกนนำครูภูมิปัญญาชาวบ้าน บ้านป่าจั่น
อ. เวียงป่าเป้า ใน โครงการแก้ไขและป้องกันมลพิษจากหมอกควันและไฟป่า

ภาพ 9 การใช้สื่อป้ายคำขวัญขนาดใหญ่ของโครงการแก้ไขและป้องกันมลพิษจาก
หมอกควันและไฟป่า ในอ.เวียงป่าเป้า

นายบุญนาค จอมธรรม

ข้อมูลเพิ่มเติมที่สำคัญที่ค้นพบคือ ผู้ศึกษาได้พบกับแกนนำชาวบ้านท่านหนึ่งชื่อว่า นายบุญนาค จอมธรรม เป็นครูภูมิปัญญาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านป่าจั่น ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า เป็นแกนนำที่จัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆมากมายโดยได้รับการส่งเสริมจากกรมควบคุมมลพิษ โครงการและกิจกรรมที่จัดทำมา อาทิ เช่น การจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัครในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในอำเภอเวียงป่าเป้า โครงการศึกษารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเครือข่ายการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าระดับพื้นที่ โครงการจักยานพิทักษ์โลก ลดการเผา ลดหมอกควัน ลดโลกร้อน เจริญพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นต้น จากการพูดคุยและสัมภาษณ์ทราบว่านายบุญนาค จอมธรรม ได้เป็นแกนนำอาสาสมัครในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าโดยทำหน้าที่

- ประสานงานการจัดการและระดมกำลังการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า
- การติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังไฟป่า
- การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- การสร้างความร่วมมือชุมชน
- การกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายและการติดตามรายงานผลการดำเนินการ

มีการประสานงานกับภาคประชาชน สถานีควบคุมไฟป่า อุทยานแห่งชาติและตำรวจ โดยชักนำให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันจะเกิดความก้าวหน้าและได้ผลดีที่สุด โครงการนี้ได้ทำมานานกว่า 5 ปีแล้ว ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก กรมควบคุมมลพิษ กรมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและภาคเอกชนที่ผ่านมาโครงการได้เติบโตและมีผลการดำเนินงานที่ดีและได้ขยายผลขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนโดยผ่านครูและนักเรียนเพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่การลดการเผาเข้าสู่ผู้ปกครองและชาวบ้าน

นายบุญนาค จอมธรรม ได้มีข้อเสนอแนะว่าตอนนี้มีอาสาสมัครจำนวนหนึ่งในไม่กี่ตำบลของอำเภอเวียงป่าเป้าซึ่งเป็นพื้นที่นาร่อง อยากจะขยายผลไปให้ทั่วทุกตำบลในอำเภอเวียงป่าเป้า โดยได้มองว่าบุคลากรครูน่าจะเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่จะเป็นแกนนำในการสร้างอาสาสมัครในการแก้ไขและป้องกันมลพิษจากหมอกควันและไฟป่าในชุมชน และบุคลากรครูยังสามารถเป็นผู้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสร้างความร่วมมือในชุมชนได้ โดยมองว่าบุคลากรครูได้เข้าถึงชุมชน ชาวบ้าน นักเรียนรวมทั้งผู้นำชุมชนในทั่วทุกพื้นที่ และยังเป็นบุคคลผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการให้ความรู้ความเข้าใจปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการแก้ไขปัญหาหมอกควันให้แก่เด็กนักเรียนและชาวบ้านได้

นายบุญนาค จอมธรรมได้เสนอว่า

1. บุคลากรครูน่าจะเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่จะเป็นแกนนำในการสร้างอาสาสมัครในการแก้ไขและป้องกันมลพิษจากหมอกควันและไฟป่าและสร้างอาสาสูไฟป่า ซึ่งอาสาสูไฟป่านั้นจะทำหน้าที่

- เป็นแกนนำในการประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า
- ช่วยสอดส่องดูแลและห้ามปรามผู้ที่จุดไฟเผาป่า
- เป็นยามระวังไฟป่า
- เป็นกำลังในการปฏิบัติการดับไฟป่า
- ช่วยเสนอแนะความคิดเห็นหรือแนวทางในการป้องกันไฟป่า
- เป็นแกนนำและตัวอย่างที่ดีในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อชุมชน
- เป็นผู้ประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่น

2. บุคลากรครูยังสามารถเป็นผู้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

- ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ โดยสร้างหน่วยงานเคลื่อนที่ออกไปพบปะพูดคุยกับชาวบ้านโดยตรง เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงผลเสียของไฟป่า ประโยชน์ของป่าไม้ และขอความร่วมมือให้ชาวบ้านเลิกจุดไฟเผาป่าและหันมาร่วมกันป้องกันไฟป่า การประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่อาจจัดรูปแบบจัดรถติดเครื่องกระจายเสียงวิ่งทั่วหมู่บ้าน จัดภาพยนตร์หรือดนตรีเพื่อดึงชาวบ้านให้มาชุมนุมกัน โดยการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ หรือการประชุมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนเคาะประตูบ้านเพื่อพบปะกับชาวบ้านโดยตรง
- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน โดยอาศัยสื่อมวลชนทุกประเภทในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น เช่นจัดทำคำขวัญ เพื่อลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หรือคำขวัญกระจายเสียงทางวิทยุหมู่บ้าน จัดรายการ จัดทำสปอต จัดทำคำพูดย้ำเตือนประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุเสียงตามสายของชุมชน
- ป้ายประชาสัมพันธ์ โดยจัดทำไม้อัด ป้ายสังกะสี หรือป้ายไว้นิลต่างๆ โดยมีภาพคำขวัญที่สะดุดตาเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งไว้ตามที่สาธารณะ จุดที่มองเห็นได้ง่าย เช่นแนวสองข้างถนน วัด ตลาด ลีแยกกลางหมู่บ้าน ศาลาทารกเป็นต้น คำขวัญที่เขียนต้องสั้น กระชับ จดจำง่ายและสื่อความหมายชัดเจน เช่น “โปรดช่วยป้องกันไฟป่า” หรือ “ปลอดภัยป่า ดงพนารงดงาม” เป็นต้น
- สิ่งตีพิมพ์ ได้แก่โปสเตอร์ แผ่นปลิว แผ่นพับ รูปลอก ปฏิทิน นอกจากนั้นอาจจะพิมพ์คำขวัญลงบนแก้วน้ำ สมุดนักเรียน ปากกา ไม้บรรทัดแล้วแจกจ่ายไปยังกลุ่มเป้าหมาย

- เอกสารเผยแพร่ โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้า เช่นความรู้เรื่องไฟฟ้า ผลกระทบและอันตรายจากไฟฟ้า แนวทางการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า วิธีการป้องกันไฟฟ้า วิธีการดับไฟฟ้า เป็นต้น อาจเป็นเอกสารเผยแพร่ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ ภาพประกอบ หนังสือการ์ตูน ตามความเหมาะสมกับกับกลุ่มเป้าหมาย
- นิทรรศการ โดยจัดเป็นนิทรรศการเคลื่อนที่ สามารถถอดประกอบและเคลื่อนย้ายไปติดตั้งตามสถานที่ต่างๆ ได้ง่าย โดยนำไปจัดตามสถาบันการศึกษา โรงเรียน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ วัด และตามงานประเพณีต่างๆ ของชุมชน โดยนิทรรศการ ต้องเน้นให้มีรูปภาพของตัวอย่างหรือแบบจำลอง เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม ให้การศึกษา เป็นการประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง และเป็นการวางพื้นฐานที่ดี เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาไฟฟ้าได้อย่างสิ้นเชิง ในระยะยาวจึงมุ่งเป้าหมายไปที่เยาวชน โดยการจัดทำโปรแกรมการให้ความรู้เรื่อง ปัญหาไฟฟ้า แล้วจัดเจ้าหน้าที่ออกไปให้ความรู้ดังกล่าวตาม โรงเรียนต่างๆ ซึ่งนอกจาก จะให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัญหาไฟฟ้าแล้วยังสามารถสอดแทรกการปลูกฝัง ความรักหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ การให้การศึกษาดำเนินการ โดยใช้รูปแบบและ เทคนิควิธีการต่างๆ นานา ได้เช่น การฉายสไลด์ ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ การบรรยาย การถามตอบปัญหา การร้องเพลง การเล่านิทาน การเล่นเกม ตามความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมาย
- การฝึกอบรมสำหรับเยาวชน จะจัดการฝึกอบรมหลักสูตรเยาวชนอาสาสูไฟฟ้า เพื่อให้เยาวชนเกิดความตื่นตัวและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันไฟฟ้า เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมให้เยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการช่วยประชาสัมพันธ์ ป้องกันไฟฟ้าและแจ้งข่าวไฟไหม้ป่า โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการดับไฟฟ้า เพราะเป็นภารกิจที่หนักและเสี่ยงอันตรายเกินไปสำหรับเยาวชน สำหรับ ประชาชนโดยทั่วไปจะจัดการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าประจำ หมู่บ้านโดยมุ่งเป้าหมายไปที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาไฟฟ้าเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ให้อาสาสมัครทำหน้าที่ป้องกันไฟฟ้าและดับไฟฟ้าที่เกิดขึ้นใน ท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบให้การสนับสนุนในเรื่องวิชาการ และเครื่องมืออุปกรณ์ในการดับไฟฟ้า

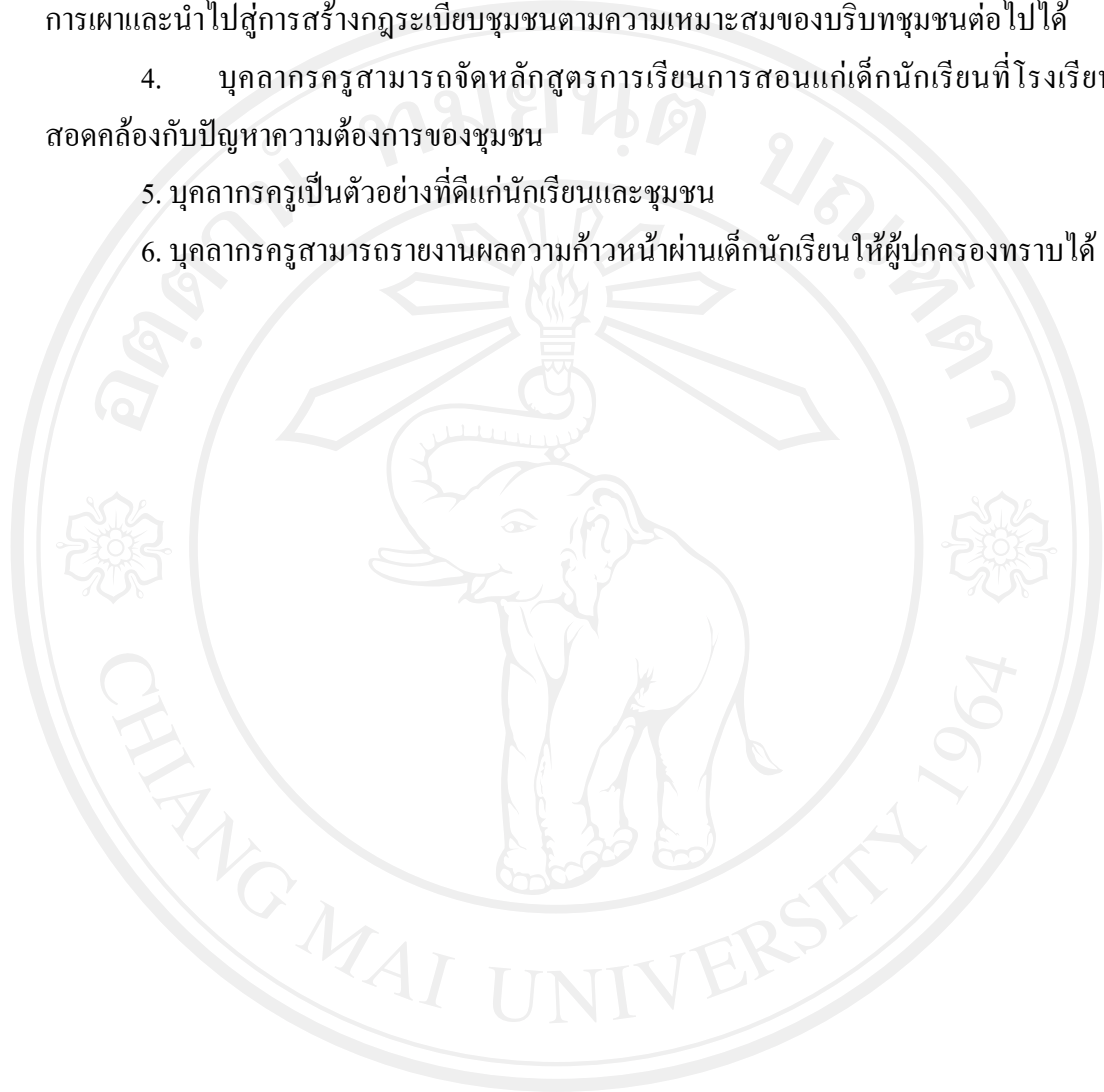
3. การสร้างความร่วมมือในชุมชน คือ เพื่อให้เกิดความเต็มใจในแต่ละคนในการช่วยซึ่งกัน และกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง โดยในโครงการแก้ไขและป้องกันมลพิษจากหมอกควัน และไฟฟ้าในพื้นที่นั้น ครูสามารถเป็นผู้ช่วยเหลือผู้นำชุมชน เพื่อให้ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ

และเกิดความตระหนักในการแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันที่เกิดจากการเผา และนำไปสู่การ
ประชุม เผยแพร่และชี้แจงข้อมูลแก่ชาวบ้านให้เกิดความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการลด
การเผาและนำไปสู่การสร้างกฎระเบียบชุมชนตามความเหมาะสมของบริบทชุมชนต่อไปได้

4. บุคลากรครูสามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแก่เด็กนักเรียนที่โรงเรียนให้
สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชน

5. บุคลากรครูเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน

6. บุคลากรครูสามารถรายงานผลความก้าวหน้าผ่านเด็กนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวปิติพร สุวรรณพิศุทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด	15 ธันวาคม 2525
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2540	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
พ.ศ.2543	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามัคคี โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
พ.ศ.2547	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ.2547	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2552- ปัจจุบัน	ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านแม่ตะละ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย